

seg eftir, at bussar í mest møguligan mun frameftir verða ríknir við grønum orkukeldum, verður mælt til í álitinum.

Skoða uppeftir

Um grøna framleiðslan skal økjast úr 170 GWt til 600 GWt í 2030, so merkir tað, at stórar útbyggingar muga gerast í verandi orkuframleiðslu. Í álitinum verður víst á, at viðvíkjandi útbyggingin av varandi orkukeldum er tað serliga vindorkan, ið álitnið verður sett á.

- Vindur saman við verandi vatnorku og pumpuskipanum verður høvuðsparturin av framleiðsluni. Harumframt skulu vatngoymslurnar økjast, og eisini verður sólorka ein partur, sum væntandi fer at gera mun í summarhálvuni. Sjóvarfalsorka verður hinvegin ikki mett at verða búskaparliga kappingarfør tey næstu árin, staðfestir arbeiðsbólkurin.

Meðan vindorka og vatnorka eru væl kend og nógv brúkt í Føroyum, so verður sólorkan minni brúkt. Tað er tó ein orkukelda, ið vit eiga at gagnnýta meira, metir arbeiðsbólkurin.

- Sólorka er vælkend, men lítið roynd í Føroyum enn. Nú kostnaðurin á hesi tøkni er lækkaður so munandi seinastu árin, tykist hon vera lønandi í føroyska umhvørvinum eisini. Eitt sólorkuverk hevur verið roynt í nøkur ár í Tórshavn, sum gevur góðar ábendingar um, hvussu sólorkuframleiðslan í Føroyum kann verða. Eitt sólorkuverk er sett upp afturat á heysti 2017, sum eisini fer at geva nýggjar royndir, verður staðfest í álitinum, áðrenn lagt verður aftrat.

- Sólorka verður ein avmarkaður partur av samlaðu framleiðsluni sæð yvir eitt heilt ár, men hon fer at koma væl við, tí tað er serliga

- Sum høvuðsregla verður mælt til, at nýggj loyvi verða boðin út, men serlig viðurskifti kunnu vera orsøk til at gera frávik frá høvuðsregluni, staðfestir arbeiðsbólkurin.

Í arbeiðsbólkinum sótu Petur Joensen, formaður, Niels Winther, Terji Nielsen, Kári M. Mortensen, Jóhannes Pauli Poulsen, Tommy Petersen og Fróði Jacobsen. Niels og Tommy vanta á myndini.

um summarið, tá minni annars er av vindi og vatni, at hon er tøk og fer at minka tørvin á vatngoymslum.

Meðan mælt verður til at gera meira við sólorku, so verður samstundis staðfest, at sjóvarfallsorka, ið arbeið hevur verið við í Føroyum, ikki loysir seg, tí hon er ov kostnaðarmikil.

Kapping vælkomín

Seinastu árin hevur eitt ávíst hjak verið í almenna rúminum um kappingarviðurskiftini á orkuøkinum. Í álitinum verður hetta eisini viðgjørt, har tað verður mett, at kapping er til fyrimuns fyri brúkaran. Tí verður mælt til at loyva kapping á økinum.

- Sum høvuðsregla verður mælt til, at nýggj loyvi verða boðin út, men serlig viðurskifti kunnu vera orsøk til at gera frávik frá høvuðsregluni, staðfestir arbeiðsbólkurin.

Víst verður tó á, at hóast verkætlanir verða bodnar út, so er tað ikki víst, at tað merkir størri kapping, tí higartil hevur SEV vunnið bæði útboðini um framleiðslu vindorku, ið hava verið. Og tað kann vera ein vansi.

- Við tíðini kann tað vera ein vansi, um ein aktørur er so sterkur, at aðrir uppgæva kappingina frameftir. Við bara einum aktøri kann henda, at hesin ikki leggur seg eins nógv eftir at fáa kostnaðin niður, sum hann hevði gjørt, um kapping var. Hetta er ein grundgeving fyri, at nakað eigur at gerast fyri at varðveita kappingina, skrivur arbeiðsbólkurin, ið tó ávarar um, at slík átøk muga ikki ávirka brúkaran.

Landskassin

Tað sigur seg sjálvt, at um stórar broytingar verða framdar í orkubrúkinum hjá føroyingum næstu árin, so fer tað eisini at ávirka landskassan í samband við mistar inntøkur. Í álitinum verður mistu inntøkurnar settar at liggja um 200 milliónir krónur.

- Tá orkuskiptið hevur við sær, at meira el og minni olja verða brúkt, fer hetta at hava ávirkan á gjöld, sum hava tilknýti til oljunýtslu og til elnýtslu. Landskassin leggur innflutningsgjöld og meirvirðisgjald á oljuna. Í 2016 hava hesi tilsamans verið góðar 200 mió. kr. Hesar inntøkur fara líðandi at minna, so hvørt oljunýtslan minnar, skrivur arbeiðsbólkurin í álitinum.

Men meðan inntøkurnar frá avgjöldum minka, so verður ein partur vunnin aftur gjøgnum meirvirðisgjald á elnýtsluna. Og tann upphæddin kundi enntá verði hægri.

- Eitt leysligt boð uppá, hvussu stór tann upphæddin kann verða, er 80-90 mió. kr. Sum er, eru hitapumpur og elbilar fíttíkin fyri meirvirðisgjöld o.a. í eitt avmarkað tíðarskeið. Hetta eru ikki beinleiðis útreiðslur hjá landskassanum; men inntøkur minka, sum landskassin annars kundi fingið uppá oljufyr og vanligar bensin- og dieslbilar, verður staðfest í álitinum.

Harumframt verður mett, at eitt møguligt tilmæli um orkulýsingar av sethúsum og bygningum kann kosta landskassanum umleið 30 milliónir krónur, meðan møguligar inntøkur av øktum virksemi slett ikki eru tiknar við í útrokningunum.

ELFRAMLEIÐSLAN OG GOYMSLURNAR ERU Í DAG HESAR:

- 22 vindmyllur við samlaðum mátti, ið er 18 MW.
- 6 vatnorkuverk við samlaðum mátti, ið er 41 MW.
- Oljuríkin verk við samlaðum mátti, ið er 66 MW. Í 2019 koma 37 MW aftrat.
- Vatngoymslur eru tilsamans 30 mió. m³

Dansk Energi kannar SEV

Er tað í lagi, at SEV sum felag umsitur bæði framleiðsluna og netið í føroyska samfelagnum og sostatt stýrir allari gongdina frá framleiðslu og til brúkaran? Tað er ein av spurningunum, ið vanliga verður viðgjørdur, tá ið hjakast verður um møguliga kapping á føroysku orkuøkinum.

Tey sum ynskja kapping fáa tó líta hjálp frá arbeiðsbólkinum, sum í álitinum vísir á, at tey ikki meta at núverandi bygnaður er ein forðan fyri ætlaða orkuskiptinum, ið mælt verður til. Bólkurin ivast nevnliga í at meira dynamikkur fæst í vinnuna við at skilja framleiðsluna og netið sundur og at útboðið á økinum verður

øðrvísi enn tað longu er.

Dynar verða tó gloppaðar fyri møguligum broytingum á økinum, tí upplýst verður, at SEV hevur umbíðið eina frágreiðing frá Dansk Energi, ið skal lýsa fyrimunir og vansar við eini funktionellari sundurskiljing av framleiðsluni og netinum hjá SEV.

- Tá henda kanning er liðug, er væntandi eitt betri grundarlag fyri at taka politiska støðu til eina møguliga sundurskiljing av SEV, skrivur arbeiðsbólkurin.